

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s f r a m

N:o 12/1946. ställning till Ålands landsting med förslag till
landskapslag om apoteksavgift i landskapet Åland.

Enligt stadgandet i 14 § 2 mom. uti förordning angående ordnan-
de av de förvaltningsgrenar, som hänföra sig till hälso- och sjuk-
vården inom landskapet Åland, given den 8 februari 1945, ankommer
bestämmanderätten över avgift för apoteksrörelse i landskapet å
landskapets myndigheter på sätt i 21 § i lagen om självstyrelse för
Åland förutsättes. Denna avgift är till sin natur närmast att lik-
ställas med en näringsskatt och skall densamma tillfalla landska-
pet. Landstinget har senast vid höstsessionen 1944 fastställt av-
giften för I och II apoteket i Mariehamn samt apoteket i Godby i
enlighet med förslag av landskapsnämnden och på grund av den klassi-
ficering av apoteken i landskapet, som rikets fackmyndighet, medi-
cinalstyrelsen, uppgjort. Vid bestämmandet av apoteksavgiften har
Landstinget utgått från, att apoteken inom landskapet ur recipro-
citetssynpunkt böra påläggas årliga avgifter, som motsvara de årlig-
ga avgifter, vilka för apotek av motsvarande storlek i riket erläg-
gas med hänsikt till rörelsens omfattning beträffande huvudsakligen

recepturen. Denna grund för fastställandet av apoteksavgifterna har man numera övergivit i riket, där en lag om apoteksavgiften utkom den 21 februari 1946. Fastställandet av en apoteksrörelses omfattning, varvid som grund lagts huvudsakligen antalet recept, har nämligen icke alltid kunnat förverkligas så, att det motsvarar de faktiska förhållandena. I en del apotek är antalet recept i apotekets affärsverksamhet jämförelsevis stort, i andra åter utgör det en förhållandevis liten del därav. En rättvis klassificering av apoteken på denna grund är synnerligen svår att genomföra. I Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om apoteksavgift säges bl.a. följande: "Då apoteksavgiften till sin natur måste anses som en speciell avgift, vilken innehavaren av apoteksrättigheten erlägger till staten för den nytta monopolrätten till apoteksrörelse medför, borde apoteksavgiften fastställas i enlighet med apoteksrörelsens omsättning. I omsättningen ingår visserligen också den inkomst, vilken erhållits från annan vara, som sålts från apoteket, än apoteksvara, men då försäljningen av sådan vara varierar i hög grad, och då ett beräkande av den därav beroende omsättningen skilt för sig i praktiken skulle medföra stora svårigheter, synes det vara ändamålsenligt att som grund för apoteks-

avgiften fastställa apotekets omsättning utan att göra skillnad mellan försäljning av apoteksvara och annan vara. Bedriver däremot apoteksinnehavare skilt från apoteksrörelsen annan affärsverksamhet, t.ex. kemikaliehandel, skall för dylik affärsverksamhet icke erläggas apoteksavgift." Med hänvisning till ovanstående och då landsdelegationen vid tidigare bidragsregleringar mellan riket och landskapet vid prövning av principfrågan därom, i vad mån skatters och avgifters uppbärande i landskapet efter lägre tariff än i riket inverkar på utjämningsregleringen, funnit, att en lindring härutinnan för landskapet i förhållande till rikets inbyggare måste principiellt beaktas vid utjämnningen såsom varande en landskapets förmån, och de utgifter, genom vilka landskapet förskaffats dylik förmån, måste observeras såsom avdrag på det landskapet tillkommande statsbidraget, har landskapsnämnden ansett nödigt uppgöra förslag till landskapslag om de avgifter, som för apoteksrörelse inom landskapet skola erläggas. Förslaget är i det väsentliga överensstämmande med rikets lag. Sålunda skulle apoteksavgiften vara progressiv, stigande i förhållande till apoteksrörelsens årliga omsättning. Om denna, sedan omsättningsskatten och ytterligare 20 % blivit avdragen, upp-

ginge till 500.000 mark eller mindre, skulle apoteksavgift icke erläggas. För överskjutande omsättning skulle avgiften utgöra för det första beloppet av 500.000 mark 4 %, för det följande beloppet av 1.000.000 mark 5 %, för följande belopp av 3.000.000 mark 6 %, och för återstående belopp 7 %. Apoteksinnehavare skulle årligen senast den 1 april till landskapsnämnden inlämna på fastställd blankett uppgjord anmälan om affärens inkomster och utgifter under föregående kalenderår, varefter landskapsnämnden på grundvalen av omsättnings storlek skulle fastställa apoteksavgiftens storlek. Om avgifterna icke skulle erläggas inom därför bestämd tid, skola de kunna utmätas utan dom eller utslag. Över landskapsnämndens beslut rörande apoteksavgift skulle besvär kunna anföras hos Högsta förvaltningsdomstolen, men skulle beslutet dock gå i verkställighet. Befriade från erläggande av apoteksavgift skulle vara vid sjukhus och sanatorium inrättat apotek, varjämte landskapsnämnden på särskilda skäl kunde befria apoteksinnehavare från erläggande av apoteksavgift i dess helhet eller till en del.

I förslaget har intagits bestämmelse om apotekens bokföring samt om apotekares skyldighet att lämna person, som av landskapsnämnden

därtill förordnats, kompletterande uppgifter och utredningar, vilka för apoteksavgiftens fastställande äro av nöden samt förete sina affärsböcker och därtill hörande inventarie-, förrådsförteckningar, kontrakt och skuldsedlar, räkningar, kvittenser och korrespondens samt övriga handlingar ävensom förevisa sitt förråd. Straffpåföljder för brott mot bestämmelserna i landskapslagen eller med stöd därav givna föreskrifter hava också intagits.

Med stöd av vad ovan anförts får landskapsnämnden härmed vördsamast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om apoteksavgift i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

För apoteksrörelse i landskapet Åland skall innehavare årligen erlägga avgift, som fastställles i enlighet med apotekets omsättning.

2 §.

I apoteksavgift erlägges för den omsättning, som, efter det från densamma avdragits, förutom omsättningsskatt, 20 %, beräknad i fulla tusental mark överstiger 500.000 mark,

4 % av det första beloppet av 500.000 mark,

5 % av följande 1.000.000 mark,

6 % av följande 3.000.000 mark,

7 % av återstående belopp.

Apoteksavgift fastställs i fulla tiotal mark.

3 §.

För fastställande av apoteksrörelsens omsättning skall apoteks-
innehavare till Ålands landskapsnämnd inlämna anmälan över rörel-
sens inkomster och utgifter under varje kalenderår senast den 1
april därpåföljande år. Landskapsnämnden kan likväl på särskilda
skäl bevilja apoteksinnehavare rätt att även senare inlämna sagda
anmälan. Anmälan skall uppgöras enligt utfärdade anvisningar och
på blankett, som fastställts av landskapsnämnden.

4 §.

På grundvalen av den anmälan apoteksinnehavare inlämnat fast-
ställer landskapsnämnden den apoteksavgift, som skall erläggas
för apoteksrörelsen.

Försummar apoteksinnehavare att inom stadgad tid tillställa
landskapsnämnden i 3 § nämnd anmälan och inlämnar icke heller så-
dan efter uppmaning eller är det uppenbart, att en mindre omsätt-

ning än den verkliga uppgivits, äger landskapsnämnden befogenhet att
fastställa apoteksavgift enligt en av densamma uppskattningsvis be-
stämd omsättning.

Landskapsnämndens beslut angående apoteksavgift skall delgivas ve-
derbörande sålunda, att dem i tjänsteväg tillställas utdrag därur,
försett med behörig besvärundervisning och anteckning om delgivning

5 §.

Har apotek under det år, för vilket avgiften skall erläggas, över-
gått till annan innehavare, skall den för kalenderåret beräknade av-
giften fördelas mellan innehavarna i förhållande till storleken av
envars omsättning.

6 §.

Apoteksavgiften inbetalas senast den 1 september året efter det
för vilket avgiften fastställts till landskapsnämndens kamreraravdel-
ning.

7 §.

För oguldna avgifter kan utmätning äga rum utan dom eller utslag
i den ordning, som stadgas för utmätning av skatter.

8 §.

Befriade från att erlägga apoteksavgift äro apotek, vilka in-
rättats vid sjukhus och sanatorier.

Där särskilda skäl föreligga, kan landskapsnämnden befria apo-
teksinnehavare från erläggande av apoteksavgift antingen i dess
helhet eller till en del.

9 §.

Apoteksinnehavare har att vid bokföringen iakttaga, vad därom
är i riket bestämt.

10 §.

Apoteksinnehavare åligger att åt person, som därtill av land-
skapsnämnden förordnats, muntligen eller skriftligen giva de komplet-
terande uppgifter och utredningar, vilka för apoteksavgiftens fast-
ställande äro av nöden, samt förete sina affärsböcker och därtill
hörande inventarie- och förrådsförteckningar, kontrakt och skuld-
sedlar, räkningar, kvittenser och korrespondens samt övriga hand-
lingar ävensom förevisa sitt förråd.

11 §.

Envar är skyldig att hemlighålla, vad han i tjänsten eller i of-
fentlig befattning erfarit angående apoteksrörelses ekonomiska

ställning eller affärsförhållanden.

12 §.

I beslut, som med stöd av denna landskapslag fattats av landskaps-
nämnden, kan ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen medelst
skriftligt besvär, som med vidfogande av det överklagade beslutet se-
nast klockan 12 på den trettionde dagen, räknat från beslutets delfåen-
de, skall inlämnas till högsta förvaltningsdomstolens registratorskon-
tor, men går beslutet dock oberoende av besväret omedelbart i verk-
ställighet.

13 §.

Har högsta förvaltningsdomstolen med avvikelse från landskapsnäm-
dens beslut avlyftat apoteksavgift eller nedsatt densamma, skall land-
skapsnämndens kamreraravdelning på begäran återbära det överdebitera-
de beloppet jämte fem procents årlig ränta därå från apoteksavgiftens
uppbördsdag till dess återbetalningsdag.

Har apoteksavgift till följd av att omsättningen uppgivits orik-
tigt fastställts får låg, bör avgiftens belopp rättas och apoteksin-
nehavaren åläggas att inbetala tillägget, dock senast under det femte
kalenderåret efter utgången av det år, då den avgift, som skall rät-

tas, debiterats eller hade bort debiteras.

14 §.

Var, som försummar att inom utsatt tid erlägga apoteksavgift, var skyldig att i tilläggsavgift erlägga för varje fulla hundra mark åttio procents årlig ränta från den dag, då avgiften senast hade bort erläggas.

15 §.

Var, som bryter mot stadgandena i denna landskapslag eller med stöd av densamma utfärdade bestämmelser, straffes, där ej för gärningen eller försummelsen annorstädes i lag strängare straff är stadgat med böter.

16 §.

Denna landskapslag skall första gången tillämpas vid fastställandet av den apoteksavgift, som grundar sig på apoteksrörelsens omsättning under år 1946.

Mariehamn den 20 juni 1946.

På landskapsnämndens vägnar:

F. H. H. H. H.

A. J. J. J.

Nº 12/1946.

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande Nº 12/1946 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om apoteksavgift i landskapet Åland.

Landstinget har remitterat rubricerade framställning med förslag om landskapslag till finans- och ekonomiutskottet i avseende å beredning och avlämnande av utlåtande.

Till fullgörande härav får utskottet vördsamt framhålla, hurusom jämlikt 28 § i lagen den 4 januari 1928 om apoteksväsendet skulle årligen för apoteksrörelse erläggas viss avgift, som tillföll statsverket. Och enligt 29 § nämnda lag, sådan den ändrad lydde i lagen den 16 mars 1940, indelades apoteken för utgörande av förenämnda avgift efter apoteksrörelsens omfattning i tio klasser, vilka fastställdes av statsrådet, på förslag av medicinalstyrelsen, för en tid av fem år, eller, där synnerliga skäl det påkallade, för ett år i sänder. Dessa avgifter hade senast genom lagen av den 22 december 1943 fastställts till 200.000 - 2.000 mark.

Den dåvarande grunden för apoteksavgifternas fastställande, rörelsens omfattning eller främst antalet recept, hade i praktiken visat sig svår att tillämpa. Någon säker grundval, på vilken apotekens klassificering kunnat fullt rättvist verkställas, ansågs icke vara förhanden, varför en revision av dessa avgifter ansågs nödvändig. På grund härav föranleddes regeringen att till Riksdagen insända proposition med förslag till ny lag om apoteksavgift, uti vilken proposition grundvalen för avgiften motiverades, på sätt landskapsnämnden i sin framställning citerat ur propositionen.

Landskapsnämndens förslag till landskapslag bygger i största huvudsak på rikets lag i ämnet av den 21 februari 1946 och den relation, som landskapsnämnden i sin framställning giver, återger i allt lagens huvudsakliga innehåll. De synpunkter landskapsnämnden i övrigt anlagt på denna avgift med hänsikt till gällande stadgande i 14 § 2 mom. av Överenskommelseförordningen om hälso- och sjukvården i landskapet samt beträffande uppbärandet av lägre tariff än i riket och en sådans inverkan på utjämningsregleringen sammangår i allo med gällande lag och de slut, vartill Ålandsdelegationen kommit och Presidenten godkänt. På grund härav och då landskapet har befogenhet att ändra gällande grunder för apoteksskatten, kan utskottet för sitt vidkommande godkänna landskapsnämndens framställning och förslag.

Vid remissdebatten gjordes av en talare anmärkning mot bestämmelserna i 10 § av landskapsnämndens förslag. Men enär dessa föreskrifter synas utskottet i avsevärd grad inverka på bedömandet av apoteksavgiftens påfö-